

Ghid de design exterior

Balcon

Grădină

Terasă

Frida Ramstedt

Traducere din suedeză de
Alin-Daniel Dragomir

Cuprins

INTRODUCERE

- 9 Un spațiu exterior la care să tânjești

1

CARTOGRAFIAZĂ-ȚI PREMISELE

- 14 De la primăvară la repausul de iarnă
18 Abordează-ți proiectul – pas cu pas

2

PRINCIPII ȘI REGULI DE BAZĂ

- 26 Genius loci – descoperă sufletul locului
28 Puncte cardinale și amplasare
29 Soare și umbră
32 Vânt și adăpost
36 Priveliște și linii vizuale
38 Vegetație existentă
40 Shakkei – împrumută detalii din priveliște
42 Isovist – creează-ți un loc sigur
44 Compoziție armonioasă
48 Linii directe
49 Puncte focale
50 Efectul de contrast
52 Încadrează și delimitează
57 Spații exterioare ca încăperi
58 Creează un efect de uimire
60 Analizează tiparele de mișcare
62 Iluzii care măresc spațiul
63 Principiul peretelui verde
64 Motivul perspectivei
66 Condimentează cu senzorialitate

3

CULOARE ȘI FORMĂ ÎN EXTERIOR

- 70 Amenajarea cromatică în mediul exterior
76 Crearea unei palete de culori
80 Creează o paletă de forme
83 Tipuri de case și limbaje ale formelor

4

MOBILIER DE EXTERIOR

- 92 Alegerea mobilierului de exterior
94 Dimensiunea potrivită
98 Ghid rapid al materialelor

Locul pentru luat masa

- 103 Scaune
107 Mese

Mobilier de tip lounge

- 112 Canapele
114 Fotolii
116 Măsuțe de cafea și măsuțe laterale

Bănci

- 118 Băncuțe și bănci de parc
119 Bănci în jurul copacilor și bănci pentru sărutări

Scaune de relaxare

- 120 Șezlonguri
121 Adirondack
122 Scaune cu poziții reglabile
125 Paturi pentru stat la soare
129 Scaune de plajă
130 Hamace și scaune suspendate
135 Balansoare de grădină

Umbrele de soare

- 136 Umbrele de soare

5

ILUMINAT

- 144** Iluminatul exterior
- 145** Necesitățile de iluminare
- 146** Tipuri de lumină
- 150** Tipuri de lămpi

6

AMENAJĂRI ȘI DECORAȚIUNI

- 162** Ghivece și vase
- 168** Rețetă pentru aranjamente în ghivece
- 170** Textile
- 176** Creează aranjamente de natură statică
- 180** Apă și fântâni
- 182** Depozitare

7

SPAȚIILE EXTERIOARE

- 186** Intrarea
- 190** Altane și terase
- 204** Pergola
- 207** Bucătării de exterior
- 210** Amenajarea unei sere pentru socializare
- 212** Pavilion din frunziș
- 214** Locuri pentru foc

8

BALCONUL

- 220** O terasă în aer
- 220** Diferite modele
- 223** Poziționare și puncte cardinale
- 224** Pardoseală, pereți și tavan
- 226** Mobilier pentru balcon
- 228** Jardiniere de balcon
- 230** Provocări și soluții pentru balcon

9

GLOSAR ȘI CHECKLIST

- 234** Ghidul tău în jargonul de grădinărit
- 239** Checklist pentru analiza locului
- 240** Zone climatice

-
- 243** Surse și referințe
 - 247** Mulțumirile autoarei

Un spațiu exterior la care să tânjești

Se poate scrie o carte despre medii exterioare fără să se pună accentul pe plante și pe grădinărit? Ei bine, am de gând să fac eu o încercare. Există deja multe cărți bune despre grădini, despre plantat și despre întreținerea acestora. Dar nu există la fel de multe care să trateze *amenajarea* unui spațiu exterior. Adică acele cărți care oferă sfaturi și idei concrete în ceea ce privește planificarea și mobilarea unui altan, a unei terase sau a unui balcon.

Și totuși există multe principii de design, repere și reguli de aur utile de care poți beneficia în acest proces, indiferent dacă ești sau nu pasionat de grădinărit sau vrei doar să ai un spațiu exterior mai plăcut.

De asemenea, mi-a lipsit o carte care să transmită cunoștințe importante despre mobilierul de exterior. Astăzi există o imensă ofertă, dar surprinzător de puține informații care să te ghideze prin toate opțiunile posibile, deși achizițiile de mobilier implică adesea sume de bani destul de mari.

De aceea am decis să abordez acest subiect dintr-o perspectivă puțin diferită. Am vrut să încep de unde se termină multe alte cărți, pentru a scrie un ghid care mai degrabă să completeze decât să concureze cu acele cărți de grădinărit care există deja. Obiectivul meu este să ajut cât mai multe persoane să înțeleagă cum acționează designerii și arhitecții peisagiști în amenajarea diferitelor zone funcționale ale unui spațiu exterior.

Nu trebuie să fii un grădinar iscusit sau să-ți placă să te ocupi de plante ca să fie la fel de frumos afară ca în interior, dar poți să ai satisfacția de a înțelege cum gândesc profesioniștii în grădinărit și pe ce se bazează multe dintre deciziile lor.

Când s-a lansat prima mea carte, *Handbok i inredning och styling**, a fost considerată îndrăzneță și diferită. Motivul a fost că nu conținea nicio fotografie, doar texte explicative și ilustrații. Dar am avut o idee clară în minte. Am vrut ca tu, cititorul, să fii încurajat să-ți vizualizezi propriile premise, în loc să te limitezi la soluții gata făcute, preluate din casele altora. La momentul scrierii acestei cărți, aceasta a fost tradusă și vândută în 29 de țări, iar cartea a fost retipărită de atâtea ori încât am pierdut șirul. Acest lucru mă face să îndrăznesc să abordez un concept similar și în noua carte. Vreau să-ți trezesc la viață imaginația într-o perioadă în care imaginile inspiraționale sunt deja din belșug – dar în care dorința și bucuria de a-ți gândi propriile soluții riscă să dispară.

Obiectivul meu este ca această carte să fie utilă indiferent dacă urmează să amenajezi un balcon mic, o terasă mai mare sau ai mai multe spații practice pe suprafața grădinii tale. Speranța mea este că îți va oferi noi perspective și idei care să te ajute să creezi un spațiu exterior la care să tânjești și de care să te bucuri mai mult – pe tot parcursul anului.

* Carte apărută și în limba română cu titlul *Ghid de design interior*, traducere din suedeză de Iulia Dromereschi, Editura Publica, București, 2020 (n.r.).

Cartografiază-ți premisele

Tu, care citești aceste rânduri, ai probabil ceva la care foarte mulți alții pot doar să viseze: un loc sub cer pe care să-l poți numi al tău. Indiferent cât de mare sau de mic ar fi, dacă îl deții sau îl ai în chirie, cheia succesului în proiectul tău de amenajare depinde mai întâi de înțelegerea condițiilor cu care poți lucra. Această secțiune este exact despre asta. Despre a-ți cunoaște locul. Despre a identifica și a defini ce condiții de lucru și ce visuri ai pentru spațiul tău exterior.

De la primăvară la repausul de iarnă

Prima zăpadă a anului tocmai s-a așternut ca o pătură albă peste grădina noastră, în timp ce scriu aceste rânduri. Frunzele uscate, rămase încă agățate de gardul viu din carpen, au fost acoperite cu cristale de gheață brumate peste noapte și arată de parcă cineva ar fi presărat zahăr pudră peste arbuști. Cu alte cuvinte, mai este mult până când totul va începe să înmugurească și să încolțească din nou. Dar, contrar a ceea ce gândesc și simt majoritatea oamenilor în această perioadă a anului, nu este un moment nepotrivit pentru a începe să-ți schițezi mediile exterioare.

În timpul iernii ai suficient timp pentru a crea *moodboard*-uri și a lua în considerare diferite soluții alternative, înainte ca graba de a duce totul la bun sfârșit să preia controlul. De asemenea, este important să analizezi modul în care îți percepi spațiul exterior sau balconul în lunile mai reci. Este mult mai ușor să creezi puncte de atracție vizuală când totul este viu și prosperă, dar este la fel de important să existe ceva frumos care să-ți clătească ochii și în celelalte perioade ale anului – poate ceva care să dureze mai mult timp.

De asemenea, este ușor să uiți de particularitățile toamnei și ale iernii dacă îți faci planificarea în plin sezon al spațiilor exterioare. Mobilierul de vară nu trebuie să funcțio-

**Grădina nu
înseamnă nici
început, nici sfârșit.**

Elizabeth Lawrence,
peisagist
(1904–1985)

neze doar când este cald afară – trebuie să reziste și la zăpadă sau să poată fi depozitat cu ușurință pentru a fi păstrat pe timpul iernii. Iluminatul trebuie, de asemenea, planificat astfel încât să funcționeze atât într-o lună luminoasă de iulie, cât și într-un decembrie întunecat. Apoi apar întrebări noi în anumite anotimpuri – unde ar trebui de fapt să depozitezi toată zăpada pe care o strângi? Cum funcționează suprafața pe care o visezi pentru spațiul exterior, pentru treptele de la intrare sau pentru alea din spre garaj, când îngheață și se formează polei? Și cum fac față

diferitele paravane de vânt între care ai de ales în timpul furtunilor de toamnă, al ploii și al înghețului – sau al dezghețului? Da, cred că înțelegi ideea. Există anumite întrebări importante pe care trebuie să le iei în considerare în ceea ce privește condiția unui spațiu exterior pe tot parcursul anului. De la primăvară la repausul de iarnă.

Analizează structurile și formele

Când totul este gri (sau alb) afară, de multe ori devine mai ușor să vezi ce lipsește. Însă, indiferent de anotimp, ridică privirea și cuprinde cu ochii tot ceea ce se întinde în fața ta. Cel mai bine, fă-o din locul tău preferat din interior. Mijește ușor ochii și concentrează-te mai mult pe forme decât pe detaliile fine. Ți lipsește variația? Încearcă să pictezi, în gând, în linii mari. Ce linii și structuri ar putea face priveliștea ta mai interesantă?

Nu doar copacii și arbuștii pot crea diferențe de nivel și puncte focale pe o suprafață plană. Poate ar fi plăcut să ai în curte și un perete iluminat? Sau o arcadă rotundă care poate fi îmbrăcată într-o instalație de luminițe? Poate o bancă sau o sculptură care să devină un punct focal într-una dintre direcțiile vizuale de la fereastra ta? Sau poate ceva cu totul diferit, care îți vine acum în minte, în timp ce încerci să afli ce lipsește?

Știi că...

... arhitecții peisagiști folosesc concepte precum *valoare pe timp de iarnă* și *compoziție de iarnă* când proiectează spații și aranjamente cu plante? Este important ca mediul să rămână plăcut din punct de vedere vizual chiar și după ce toate frunzele au căzut. Această abordare poate fi aplicată și amenajării unui spațiu exterior. Dacă ai ales elemente care aduc confort doar în sezonul cald, nu este de mirare că spațiul pare lipsit de inspirație toamna și iarna, fie că vrei să petreci timp afară, fie că doar privești din interior acel spațiu.

Cele patru inițiale ale anotimpurilor

Fiecare anotimp are farmecul lui. Fiecare sezon are propriul accent. Cel puțin dacă ne oferim condițiile potrivite pentru a ne bucura de el.

Primăvara: Anticipare

Primăvara este anotimpul așteptării. Creează condițiile pentru a te bucura tocmai de sentimentele de uimire și de anticipare. Amenajează un spațiu în care să stai lângă un perete încălzit de soare, de unde poți privi primii ghiocei și copaci înmuguriți ai anului. Sau să stai pur și simplu în liniște, ascultând apa picurând de la streășină și primul cântec al păsărilor.

Vara: Exuberanță

Vara, vegetația înflorește și poți petrece zile întregi afară, dacă vremea (și modul în care ți-ai organizat spațiul exterior) îți permite. Creează-ți posibilitatea de a urmări mișcarea soarelui și amenajează spații de ședere orientate în mai multe direcții. Gândește-te, de asemenea, să plantezi și să investești în elemente de care să vă bucurați când petreceți cel mai mult timp acasă – nu în perioada în care de obicei sunteți plecați în vacanță.

Toamna: Efemeritate

Zilele devin mai scurte și mai reci. Arborii, arbuștii și plantele îngălbenesc, se înroșesc, se usucă și, în cele din urmă, se ofilesc. Poate suna trist, dar efemeritatea are și ea o frumusețe aparte, cu ale sale culori și stări complet noi. Creează o garderobă de iarnă pentru terasa ta. Aruncă niște blănuri de oaie pe scaune și ține un coș cu păături la îndemână. Când se lasă întunericul, iluminatul exterior capătă o importanță mai mare. Aprinde un felinar, lasă arbuștii să strălucească sub o ghirlandă de lumini sau iluminează câteva structuri frumoase de ramuri.

Iarna: Forme și zăpadă

Investește în plantele veșnic verzi, adică în perenele rezistente, în gardurile vii tunse în forme geometrice și în firele de iarbă uscată care se leagănă în vânt, creând siluete frumoase chiar și după venirea iernii. Alege ghivece rezistente la îngheț, piese de mobilier durabile și elemente decorative de iarnă, astfel încât spațiul tău exterior să rămână expresiv chiar și când temperatura scade. La fel cum planifici un efect de uimire cu verdeață, asigură-te că există locuri unde cristalele de gheață și zăpada se pot așeza, unde să poată forma peisaje de natură statică de iarnă. Și, apropo, ai un loc confortabil unde să te așezi când mobilierul de vară este depozitat? Găsește cea mai frumoasă priveliște de iarnă din spațiul tău exterior și investește într-un spațiu de ședere realizat dintr-un material care poate rămâne afară tot anul.

„Nu ți-ai văzut cu adevărat
grădina decât după ce ai
privit-o timp de un an
întreg.”

Zicală veche

Ai în vedere!

Mobilierul de exterior are adesea termene de livrare lungi, iar modelele populare se epuizează frecvent în plin sezon. Dacă vrei să te asiguri că totul este la locul lui când vine căldura, nu este o idee rea să plasezi comanda încă de la începutul primăverii.

Chiar și natura are propriile termene de livrare. Trebuie să plantezi bulbii de flori de primăvară încă din toamnă, iar unele plante perene trebuie puse în pământ încă din primăvară pentru a putea rezista primei lor ierni.

Abordează-ți proiectul – pas cu pas

Nu ești singura persoană nerăbdătoare care ar vrea să sară direct la capitolul care o interesează cel mai mult. Crede-mă. Și eu sunt la fel și înțeleg cum este. Dar știu, de asemenea, din experiența dobândită de-a lungul anilor lucrând la sute de proiecte de amenajare, că riscul de a cumpăra ceva greșit scade *semnificativ* dacă dedici măcar puțin mai mult timp pregătirii inițiale decât ai fi înclinat s-o faci.

Așa împart de obicei experiența unui proiect de amenajare exterioară – pas cu pas.

Pasul 1. Analiza nevoilor

Înainte de a începe un proiect, atât arhitecții peisagiști, cât și designerii le recomandă clienților să întocmească o listă de dorințe. Pe scurt: pune în cuvinte activitățile pentru care vrei să creezi spațiul și descrie cum vizezi să îți folosești spațiul exterior. Descrierea stării de spirit pe care vrei să o obții este, de regulă, mai simplă decât identificarea unui stil de amenajare anume. Exercițiul acesta îl poți face singur, indiferent dacă intenționezi să apelezi la un expert mai târziu sau să faci totul cu mâna ta.

Ce vrei să poți face în spațiul tău exterior?

Vrei să te odihnești și să te relaxezi? Sau să ai loc pentru întâlniri cu prietenii, mese și petreceri mai mari? Vrei să creezi un loc de joacă pentru copii, să amenajezi o zonă pentru cultivat propriile ierburi aromatice, legume sau flori?

Ce lucruri practice trebuie să găzduiască spațiul?

Pe lângă diverse tipuri de mobilier, poate că va trebui să amenajezi spații și pentru grătar, o trambulină, containerele pentru reciclare, o magazie pentru unelte, o compostieră și așa mai departe.

Ce atmosferă vrei să creezi în fiecare dintre zonele pe care le amenajezi?

Ce sentimente vrei să ai când te afli acolo? Vrei să te simți calm sau exuberant, vigilent sau relaxat? Vrei ca atmosfera să fie privată sau socială, luxoasă sau minimalistă, tradițională sau modernă? Aceste repere sunt esențiale și te vor ajuta în luarea mai multor decizii pe parcursul proiectului.